

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΡΔΙΚΑΣ

(1896-1984)

Ο Κωνσταντίνος Γαρδίκας, ο θεμελιωτής της Εγκληματολογίας στην Ελλάδα, γεννήθηκε στην Πάτρα το 1896. Καταγόταν από τα Λαγκάδια της Γορτυνικής Αρκαδίας. Πατέρας του ήταν

ο Γεώργιος Γαρδίκας, καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ο ίδιος σπούδασε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και συνέχισε την εκπαίδευσή του στα Πανεπιστήμια της Ζυρίχης και της Γενεύης στην Ελβετία, όπου εξειδικεύτηκε στις ποινικές επιστήμες. Στα είκοσι-δύο χρόνια του, το 1918, αναγορεύτηκε διδάκτορας κι εν συνεχεία υφηγητής στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης. Παρά τις δελεαστικές προτάσεις των πανεπιστημιακών του δασκάλων περί μόνιμης παραμονής του στο εξωτερικό και μιας επιτυχημένης σταδιοδρομίας στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης, ο Γαρδίκας αποφάσισε να επιστρέψει στην Ελλάδα, το 1919, καθώς ως άρτιος επιστήμονας και κάτοχος στέρεας κλασικής παιδείας, έθεσε ως στόχο του την εισαγωγή της επιστήμης της Εγκληματολογίας και την εφαρμογή αυτής κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα στην πατρίδα του.

Κατά την επιστροφή του στην Ελλάδα, και ενώ η χώρα έπασχε από έλλειψη ειδικευμένου επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού, ικανού να στελεχωσει τις νέες δημόσιες θέσεις (κυρίως στις εγκληματολογικές υπηρεσίες), που προέκυψαν μετά την ενσωμάτωση της Ηπείρου, της Μακεδονίας και της Θράκης στην επικράτειά της, διορίζεται από την κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου ως Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας Γενικής Διεύθυνσης Μακεδονίας (με έδρα τη Θεσσαλονίκη) και το 1920 αναλαμβάνει τη διεύθυνση των σοφρονιστικών υπηρεσιών της Ύπατης Αρμοστείας Σμύρνης, καταβάλλοντας προσπάθειες για την οργάνωση των φυλακών. Ενεργός ήταν και η συμμετοχή του στην προσπάθεια της ελληνικής Πολιτείας για την ίδρυση του Ιωνικού Πανεπιστημίου στην πόλη αυτή. Ο Γαρδίκας επιστρέφει στην Αθήνα, μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, αναλαμβάνοντας – με εντολή της κυβέρνησης Γονατά – την οργάνωση της Διεύθυνσης Αστυνομίας (από τη θέση του τμηματάρχη) του νεοσύστατου, τότε, Υπουργείου Εσωτερικών, συνεργαζόμενος με την οργανωτική επιτροπή που είχε έρθει από το Ηνωμένο Βασίλειο στην Ελλάδα, προκειμένου να εφαρμόσει το βρετανικό αστυνομικό και σωφρονιστικό πρότυπο στη χώρα στα πλαίσια της πρόσφατα ιδρυθείσας Αστυνομίας Πόλεων. Κατάφερε να προσαρμόσει το πρότυπο λειτουργίας της αγγλικής Αστυνομίας στην τότε ισχύουσα ελληνική νομοθεσία και υπάρχουσα πραγματικότητα. Το σθένος και η τόλμη που τον χαρακτήριζαν, αλλά και η βούλησή του να εισαγάγει στη χώρα τις μεθόδους που ίσχυαν στο εξωτερικό, αναφορικά με τον τρόπο εξιχνίασης των εγκλημάτων και τη γενικότερη λειτουργία του θεσμού της Αστυνομίας, συνέβαλλαν στη συνεχή ενημέρωση, επιμόρφωση και άσκηση του αστυνομικού προσωπικού σε θέματα αντιμετώπισης του εγκλήματος, πάντοτε μέσα στα πλαίσια της κεί-

μενης νομοθεσίας, υπό την έννοια πως για κάθε παράβαση προβλεπόταν ποινή από τον Ποινικό Κώδικα. Ο αρχηγός της αγγλικής οργανωτικής επιτροπής, Sir Frederick Loch Halliday, στον αποχαιρετήριο λόγο του, αποχωρώντας από την Ελλάδα, αφού ευχαρίστησε την ελληνική κυβέρνηση και τους συνεργάτες του, αναφέρθηκε στον Γαρδίκας, λέγοντας ανάμεσα στα άλλα: «...εάν βρεθείτε σε δύσκολη θέση ως προς τη λύση ενός ζητήματος, που θα προκύψει στην εξέλιξη των πραγμάτων, θυμηθείτε πως υπάρχει ένας μόνον άνθρωπος, για να σας βοηθήσει, ο κ. Γαρδίκας...».

Αποφασιστικής σημασίας ήταν και η συμβολή του, το 1923, στη δημιουργία της Interpol, της οποίας συνυπέγραψε τη σχετική ιδρυτική πράξη. Δύο χρόνια αργότερα οργανώνει την Υπηρεσία Εγκληματολογικής Σήμανσης (ήδη από το 1918 υπήρχε το «Κεντρικόν Γραφείον Εγκληματολογικής Σημάνσεως»), που το 1928 μετασχηματίζεται, βάσει του Ν.3754/29, σε λειτουργικά αυτόνομο δημόσιο φορέα με την ονομασία Διεύθυνση Εγκληματολογικών Υπηρεσιών, στη διεύθυνση της οποίας παρέμεινε επί 41 έτη, εισάγοντας σε αυτή τη δακτυλοσκοπική και φωτογραφική μέθοδο (τα πρώτα στοιχειώδη βήματα προς αυτή την εξέλιξη δρομολογούνται κυρίως από το 1914 μέσω της Ιταλικής Οργανωτικής Ομάδας, για να τελειοποιηθεί με τις καινοτομίες που εισάγει η αντίστοιχη Αγγλική Οργανωτική Αποστολή με την ίδρυση της Αστυνομίας Πόλεων και τη σύσταση του προαναφερθέντος Κεντρικού Γραφείου Εγκληματολογικής Σημάνσεως) για τη σήμανση και την αρχειοθέτηση της ταυτότητας των συλλαμβανόμενων εγκληματιών. Το 1930 εκλέγεται έκτακτος καθηγητής της νεοϊδρυθείσας έδρας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΡΔΙΚΑΣ (1896–1984)

Καθηγητής Εγκληματολογίας & Σωφρονιστικής στην Νομική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών (1930 – 1968).

Επίτιμος Υποστράτηγος Χωροφυλακής.

Το 1925, οργάνωσε την Υπηρεσία Εγκληματολογικής Σημάνσεως, τη μετέπειτα Διεύθυνση Εγκληματολογικών Υπηρεσιών, στη διεύθυνση της οποίας και παρέμεινε επί 41 χρόνια.

Εγκληματολογίας στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, για να γίνει τακτικός καθηγητής το 1939 (με τη μετονομασία της έκτακτης έδρας σε τακτική έδρα Εγκληματολογίας και Σωφρονιστικής), παραμένοντας σε αυτή τη θέση έως και το 1968 και διδάσκοντας, παράλληλα, Εγκληματολογία, Σωφρονιστική και Αστυνομική και στις Σχολές Αξιωματικών των Σωμάτων Ασφαλείας. Η Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών του απένειμε τον τίτλο του ομότιμου καθηγητή.

Με το Β.Δ. 12/11/1955 η Πολιτεία απένειμε τιμητικά στον Γαρδίκας το βαθμό του Υποστράτηγου της Ελληνικής Χωροφυλακής για την πολύτιμη και μακροχρόνια συμβολή του στη χώρα. Ο Γαρδίκας ως καταρτισμένος γνώστης της φυσιογνωμικής παρουσίας του εγκληματία, κάτοχος σπουδαίων γνώσεων τόσο στο χώρο της θεωρίας, αλλά κυρίως σε εκείνον της πράξης, υπήρξε ο στυλοβάτης της Εγκληματολογίας στην Ελλάδα. Η προσωπικότητά του είχε διεθνή προβολή και ακτινοβολία στο χώρο της πρόληψης και της καταστολής των εγκλημάτων, ενώ οι εισηγήσεις του γίνονταν αποδεκτές χωρίς επιφυλάξεις. Απο το 1951, άλλωστε, είχε οριστεί από τον ΟΗΕ ως ειδικός σε θέματα Διεθνούς Αστυνομικής Συνεργασίας κατά της Τρομοκρατίας. Ο Γαρδίκας αποβίωσε το 1984 στην Αθήνα.

Στη σταδιοδρομία του, ως καθηγητής Εγκληματολογίας και Σωφρονιστικής, απέκτησε πολλούς και αξιόλογους μαθητές, κοντά στους οποίους βρισκόταν έως και τα βαθιά γεράματά του, συμβουλευόντάς τους. Επισκεπτόταν τους χώρους τέλεσης των εγκλημάτων προσωπικά, μελετούσε και παρακολουθούσε το στάδιο των ανακρίσεων, καθοδηγώντας τους εντεταλμένους σε ασφαλή πο-

ρεία με γνώμονα την εξιχνίαση του εγκλήματος. Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη λειτουργία της Αστυνομίας, αναφορικά με τη διαλεύκανση των εγκλημάτων, μέσω της καθιέρωσης της επιστημονικής διερεύνησής τους και της κατάρτησης των απαραίτητων μεθόδων που χρησιμοποιούνταν πριν την έλευσή του. Χάρη στα δακτυλικά αποτυπώματα, μέθοδο που ο ίδιος εισήγαγε στην αστυνομική πρακτική, αποκαλύφθηκαν πολλά και σημαντικά εγκλήματα (δολοφονίες, κλοπές, διαρρήξεις). Υπήρξε πολυγραφότατος, αφήνοντας σημαντικό συγγραφικό έργο σχετικά με τις επιστήμες που αγάπησε και στις οποίες αφοσιώθηκε με αυταπάρνηση σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, επιχειρώντας μέσω του έργου του να αποδοθεί η αρχή εκείνη, που ο ίδιος έθετε υπέρ των όλων, η δικαιοσύνη. Μια δικαιοσύνη, όμως, χωρίς σφάλματα και αδικίες. Έλεγε χαρακτηριστικά πως «η βία και τα ναρκωτικά είναι οι μεγαλύτερες απειλές της σύγχρονης κοινωνίας. Κάτω απ' αυτές κρύβονται φοβερά εγκλήματα. Αν αυτές οι απειλές δεν αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά, ο κίνδυνος πολλαπλά όλο και θα μεγεθύνεται και η κοινωνία θα συρρικνώνεται αποπροσανατολιζόμενη». Μόνον οι τρεις τόμοι του επιστημονικού του συγγράμματος, της «Εγκληματολογίας», υπερβαίνουν αθροιστικά τις 2.450 σελίδες, στις οποίες εάν προστεθούν άλλες 1.730 σελίδες δώδεκα ακόμη συγγραμάτων του και τριάντα-δύο βασικών εργασιών με τις οποίες καταπιάστηκε στη μακρόχρονη ακαδημαϊκή και επαγγελματική του σταδιοδρομία, καταλαβαίνουμε τον όγκο, την αξία και τη σημασία του έργου αυτού του τόσο σημαντικής – για τη χώρα, το πνεύμα, τον άνθρωπο και την κοινωνία – προσωπικότητας. ■

ΤΕΛΕΤΗ ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΣΙΑΣ

ΤΟΥ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟΥ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ, ΠΡΟΣ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΙΔΡΥΤΗ ΤΗΣ,
ΣΕ «ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΓΑΡΔΙΚΑ»

Προς τιμήν του καθηγητή Εγκληματολογίας – Σωφρονιστικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, Κωνσταντίνου Γ. Γαρδίκια, **πραγματοποιήθηκε (26.2.2015) επίσημη τελετή** στην έδρα της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών (Δ.Ε.Ε., Αντιγόνης 2-6 & Λ. Αθηνών, Αθήνα) της Ελληνικής Αστυνομίας, παρουσία της Πολιτικής και Φυσικής Ηγεσίας, στη διάρκεια της οποίας **έγινε η ονοματοδοσία του «Αμφιθεάτρου Κωνσταντίνου Γ. Γαρδίκια»**, που βρίσκεται στον πρώτο όροφο του κτιρίου της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών, **καθώς και τα αποκαλυπτήρια προτομής του αείμνηστου Καθηγητή**, η οποία βρίσκεται στην είσοδο του κτιρίου, φιλοτεχνήθηκε αφιλοκερδώς από τον γλύπτη Έκτορα Παπαδάκη και αποτελεί δωρεά από το «Σύνδεσμο των Εν Αττική Λαγκαδινών».

Στην τελετή παραβρέθηκαν ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης σε θέματα Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη κ. Γιάννης Πανούσης και η Φυσική Ηγεσία της Ελληνικής Αστυνομίας, ο Υπαρχηγός του Σώματος, Αντιστράτηγος Σπυρίδων Παπασπύρου, ο Προϊστάμενος Επιτελείου του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, Αντιστράτηγος Κωνσταντίνος Τσουβάλας, ο Γενικός Επιθε-

ωρητής Αστυνομίας Βορείου Ελλάδας, Αντιστράτηγος Εμμανουήλ Κατριάδης, ο Γενικός Επιθεωρητής Αστυνομίας Νοτίου Ελλάδας, Αντιστράτηγος Ηλίας Γεωργόπουλος, οι επίτιμοι Αρχηγοί της Ελληνικής Αστυνομίας κ.κ. Στέφανος Μακρής, Γεώργιος Αγγελάκος, Βασίλειος Τσιατούρας, Ελευθέριος Οικονόμου και Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος, καθώς και άλλοι εν ενεργεία ανώτατοι και ανώτεροι Αξιωματικοί του Σώματος, απόστρατοι και λοιπό αστυνομικό προσωπικό, Πανεπιστημιακοί Καθηγητές, Εισαγγελείς και Δικαστές όλων των βαθμίδων, καθώς και άλλοι επίσημοι προσκεκλημένοι. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων επιφανών προσκεκλημένων, την τελετή τίμησαν με την παρουσία τους, η πρώην Πρόεδρος της Βουλής κα. Άννα Ψαρούδα – Μπενάκη, ο Γραμματέας της Αρχιεπισκοπής Αθηνών Αρχιμανδρίτης Χρυσόστομος ως εκπρόσωπος του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμου, ο Βουλευτής Νομού Αρκαδίας κ. Κωνσταντίνος Ζαχαριάς, ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου κ. Αθανάσιος Κουτρομάνος, ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κ. Νικόλαος Αγγελάρας, ο Πρόεδρος της Εταιρείας Δικαστικών Μελετών Αρεοπαγίτης κ. Ιωάννης Χαμηλοθώρης, η Εισαγγελέας Αρείου Πάγου κα. Ξένη Δημητρίου, ο Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Εισαγγε-

λέων Ελλάδος, Εισαγγελέας Πρωτοδικών κ. Δημήτριος Ζημιανίτης, η καθηγήτρια Ιατροδικαστικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κα. Χαρά Σπηλιοπούλου ως εκπρόσωπος του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Αθηνών, ο Προϊστάμενος της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών κ. Ηλίας Ζαγοραίος, η Προϊσταμένη της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Πειραιά κα. Ειρήνη Τζίβα και ο Πρόεδρος του Σώματος Ομότιμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Διονύσιος Κόκκινος.

Την τελετή «άνοιξε» ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών Ταξίαρχος Εμμανουήλ Πλουμής, ο οποίος αφού έκανε ιστορική αναδρομή στο έργο του Κωνσταντίνου Γαρδίκι, στη συνέχεια αναφέρθηκε στη διάρθρωση της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών, στο επιστημονικό προσωπικό που τη στελεχώνει, στη συνεργασία της με διεθνείς οργανισμούς, αλλά και στο ουσιαστικό και ιδιαίτερα χρήσιμο προς την κοινωνία έργο που επιτελεί η συγκεκριμένη Υπηρεσία, όντας εφοδιασμένη με όλα τα σύγχρονα υλικοτεχνικά μέσα και εργαστήρια και βοηθώντας το έργο όλων των δικαστικών Αρχών. Κλείνοντας τόνισε πως η εν λόγω εκδήλωση «... φανερώνει την επιδίωξη όλων μας, που υπηρετούμε στη Διεύθυνση, να μείνει άσβεστη στη μνήμη μας, η πορεία και η προσφορά του Κωνσταντίνου Γαρδίκι, του σημαντικού αυτού καθηγητή, στον οποίο οφείλεται ακόμη και σήμερα η οργάνωση και η λειτουργία της. Ως ελάχιστο φόρο τιμής για την προσφορά του, το Σώμα της Ελληνικής Αστυνομίας αποφάσισε το Αμφιθέατρο, που βρισκόμαστε, να φέρει το όνομά του και Προτομή του να κοσμήει την είσοδο του κτιρίου, ώστε καθημερινά η θέα της να λειτουργεί ως κεντρί διαρκείας για επιστημονική προσφορά, δημιουργία και κοινωνική διακονία, αρετές που επέδειξε με τη ζωή και το έργο του ο τιμώμενος καθηγητής».

Την εκδήλωση χαιρέτησαν με σύντομη ομιλία τους:

► **Η πρώην Πρόεδρος της Βουλής κ. Άννα Ψαρούδα – Μπενάκη,** η οποία μεταξύ άλλων τόνισε ότι «... ο Γαρδίκας δεν έμεινε στη θεωρία, αλλά το κύριο μέλημά του ήταν η μεταφορά των επιστημονικών επιτευγμάτων στην εφαρμοσμένη αντιμετώπιση του εγκλήματος και του εγκληματία. Έτσι έδωσε σημασία στους ειδικούς κλάδους της Εγκληματολογίας και στις συγγενείς επιστήμες (Σωφρονιστική, Ανακριτική, Ψυχοδιαγνωστική κ.λπ.) με επιτόπια έρευνα ...».

► **Ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης σε θέματα Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη κ. Γιάννης Πανούσης,** ο οποίος μεταξύ άλλων υπογράμμισε πως «... Η Εγκληματολογία οικοδομείται πάνω σ' ένα μυστήριο που είναι πιθανό ότι κανείς δεν θα

εξιχνιάσει. Οι εγκληματολόγοι δεν καλούνται να ανακαλύψουν αιώνιους νόμους. Οφείλουν όμως να διαχειριστούν το φόβο, την ανασφάλεια, με όρους δικαιωμάτων και ελευθεριών ενός κράτους δικαίου. Καθώς δεν ισχύει η αρχή της αιτιότητας, η ερμηνεία των φαινομένων της ανθρώπινης συμπεριφοράς δεν μπορεί να εγκλειστεί μέσα στα ασφυξιογόνα κελιά των νομοτελειών "Η Εγκληματολογία γίνεται ο τόπος από τον οποίο κανείς μιλάει". Ο τόπος του Ποινικού Δικαίου και της Ποινικής Δικονομίας, της Σωφρονιστικής και βέβαια του Συνταγματικού Δικαίου. Η Εγκληματολογία πρέπει σήμερα να ερευνήσει όχι πλέον τις γενετικές ανεπάρκειες, αλλά τις δυσλειτουργίες του συστήματος στη μετάδοση των κοινωνικών κανόνων που έχουν ως συνέπεια την αδρανοποίηση των κοινωνικών αναστολών. Πρέπει να διαμορφώσουμε νέες λέξεις και όρους που ν' αντιστοιχούν πιστότερα στα (νέα) πράγματα και στις (νέες) καταστάσεις. Εμπιστοσύνη στους θεσμούς της Δημοκρατίας. Πρέπει να στοχαστούμε μεθοδικά και να ξανασυζητήσουμε τα προβλήματα και τις λύσεις τους Σκυταλοδρομία είναι και η Εγκληματολογία. Θα μου επιτρέψετε να εκφράσω την απόλυτη εμπιστοσύνη της Πολιτείας στη Διεύθυνση αλλά και σε όλους τους συναδέλφους (Σπινέλλη, Ζαραφωνίτου κ. α) που χρόνια τώρα υπηρετούν από θέσεις ακαδημαϊκής ή δικαστικής ευθύνης τα οράματα του αείμνηστου Καθηγητή Κ. Γαρδίκι ...».

► **Ο Υπαρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας, Αντιστράτηγος Σπυρίδων Παπασπύρου,** ο οποίος μεταξύ άλλων ανέφερε ότι «... το σημαντικότερο έργο του, η Τρίτομη Εγκληματολογία, λογίζεται ως ιδιαίτερως πρωτοποριακό για την εποχή εκείνη. Το έργο αυτό ήταν εξόχως σημαντικό για τη λειτουργία και την αποστολή της Αστυνομίας διότι αποτέλεσε την απαρχή της κατάρτησης των παρωχημένων και μη ασφαλών μεθόδων στη διαλεύκανση των εγκλημάτων. Δηλαδή εισήγαγε την επιστή-

μη της Εγκληματολογίας στη Χώρα μας με όρους ευρωπαϊκών προτύπων ...».

- Η εκπρόσωπος της Κοσμητείας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Καθηγήτρια κα. Καλλιόπη Χριστακάκου, η οποία μεταξύ άλλων εξήρε το σθένος και το ζήλο αυτού του ανθρώπου να ξεκινήσει κάτι καινούργιο στην πανεπιστημιακή κοινότητα, ιδίως εκείνη την εποχή που έζησε ο ίδιος, καθιερώνοντας την Εγκληματολογία στην Ελλάδα και εμπλουτίζοντάς την απαρχής με κλασικά συγγράμματα.

- Ο Πρόεδρος Σώματος Ομότιμων Καθηγητών Πανεπιστημίου Αθηνών Ομότιμος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής, κ. Διονύσιος Κόκκινος, ο οποίος μεταξύ άλλων επισήμανε πως «Πολλές ιδέες του υπήρξαν πρωτοποριακές για την εποχή του, όπως για το διαζύγιο και για την προστασία των νέων απόρων γυναικών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Υπήρξε πολυγραφότατος διδάσκαλος αλλά και αεί διδασκόμενος, συνεχώς μελετών μέχρι του τέλους του βίου του ...».

- Ο Πρόεδρος Συνδέσμου των εν Αττική Λαγκαδινών, κ. Ιωακείμ Φιλόπουλος, ο οποίος εξήρε το έργο αλλά και την προσφορά του Κωνσταντίνου Γαρδίκας στο κοινωνικό σύνολο.

Στη συνέχεια ακολούθησαν ομιλίες για τη ζωή και το έργο του αείμνηστου καθηγητή από τους:

- Αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών και πρώην Τακτικό καθηγητή στη Σχολή Αξιωματικών ΕΛ.ΑΣ. κ. **Ηλία Αναγνωστόπουλο**, με θέμα «Ο Κωνσταντίνος Γαρδίκας και η συμβολή του στην Δικανική Επιστημονική Απόδειξη».
- Ομότιμη Καθηγήτρια Εγκληματολογίας - Σωφρονιστικής Νομικής Σχολής το Πανεπιστημίου Αθηνών και πρώην καθηγήτρια της Σχολής Αξιωματικών ΕΛ.ΑΣ. κα. **Καλλιόπη Σπινέλλη**, με θέμα «Προσωπικές μνήμες από τον Κωνσταντίνο Γαρδίκη».
- Καθηγήτρια Εγκληματολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών – Δ/τρια Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εγκληματολογίας Πάντειου Πανεπιστημίου και καθηγήτρια των Σχολών της ΕΛ.ΑΣ. κα. **Χριστίνα Ζαραφωνίτου** με θέμα «Σχέση Εγκληματολογίας με την Αστυνομική Εγκληματολογική Έρευνα».

Στο πλαίσιο της τελετής, επιδόθηκαν τιμητικές πλακέτες :

- Από τον Υπαρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας, Αντιστράτηγο Σπυρίδωνα Παπασπύρου στον Πρόεδρο του Συνδέσμου των εν Αττική Λαγκαδινών κ. Ιωακείμ Φιλόπουλο για τη δωρεά της προτομής του αείμνηστου καθηγητή από το Σύνδεσμο.

- Από τον Προϊστάμενο Επιτελείου του Αρχηγείου ΕΛ.ΑΣ., Αντιστράτηγο Κωνσταντίνο Τσουβάλα στον κ. Αλέξανδρο Νικολή για τη δωρεά της μαρμάρινης στήλης της προτομής.

- Από τον Διευθυντή της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών, Ταξίαρχο Εμμανουήλ Πλουμή στον Καθηγητή της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και γλύπτη κ. Έκτορα Παπαδάκη για την αφιλοκερδή φιλοτέχνηση της προτομής. ■